

zonsága a belvárosi nagytakarítás: a Szervita téri OMFBSzékház (Szabó István, 1973) és a Váci utcai Fontana áruház (Vedres György, 1984) eltüntetése, a Kossuth téri MTESZ-irodaház (Pintér Béla, 1969) és az Atrium/Sofitel hotel (Zalaváry Lajos, 1982) átfazonírozása. Tipikus példa a Népstadion (Dávid Károly, 1953) is, amely szintén felújításnak indult, végül teljesen új Puskás

Aréna lett belőle. A konferenciát ezért az indulatok levezetésére szolgáló intellektuális látványelemnek gondolom. A Körszálló kapcsán amolyan ünnepi körtáncsal, hogy stílszerűek legyünk.

A Körszálló lebontásának híre és újra építésének terve apropóján.

rol-rol

Vásárhelyi Mária

Négyen egy ellen

Az M5, a közpénzekből finanszírozott állami média kulturális csatornája, amely öndefiníciója szerint azt az „élő kultúrát mutatja be, ami körülvesz minket és a mindennapjaink része. Legyen szó irodalomról, zenéről, film- és színházművészetről, képzőművészetről, történelemtől vagy épp a kultúrát érintő közéleti kérdésekről.”

Ennek az élő kultúrának a bemutatására szolgál – mások között – az *Ez itt a kérdés* című vitaműsor, amely saját meghatározása szerint közéleti, kulturális és társadalmi témákat feldolgozó műsor, amely hétköznap esténként nyolckor kerül adásba. Készítői szerint a műsor célja, hogy „mélyreható vitákat és beszélgetéseket kínáljon a nézőknek olyan kérdésekről, amelyek a magyar és nemzetközi közéletet, történelmet, kultúrát és társadalmat érintik.”

Mint tudjuk, a mélyreható vita előfeltétele a társadalmilag-politikailag

releváns témaválasztás, egy elfogulatlan, profi vitavezető, a domináns politikai nézetek arányos képviselője, a résztvevők egyenlő esélye nézeteik kifejtésére, a tárgyyszerű és higgadt érvelés. Nos, az állami televízió vitaműsora ezek közül a feltételek közül egyetlenegynek sem felel meg.

A tematika az esetek egy részében valóban a közvéleményt foglalkoztató, a politikai napirendet domináló téma. A beszélgetések során olyan kérdések kerülnek terítékre, mint például: „Mi történt Ukrajnában?”, „Milyen lesz a jövő iskolája a mesterséges intelligencia korában?” vagy „Mi Ferenc pápa legfőbb hagyatéka?”. Más esetekben azonban már a téma kijelölése is nyilvánvalóan a kormánypárti politikai propagandát szolgálja. Hiszen például miféle napi aktualitása van „Az Apró család hatalomátmentéséről” folyó vitának azon túl, hogy egy órán keresztül lehessen gyalázni az ellenzéki pártot.

A vitákat három fekete öves kor-

mánypropagandista, Gulyás István, Horváth Szilárd és Jámbor Flóra vezeti, ők „moderálják” a beszélgetést a négy – elvileg az adott téma szakértőjeként meghívott – vendég között.

A vendégek – elvileg – olyan „szakértők, történészek, politológusok, akik különböző nézőpontokból világítják meg az adott témákat”, valójában azonban a négy vitapartner közül három biztosan, más esetekben mind a négy elkötelezett kormánypárti propagandista, akik szoros ideológiai és egzisztenciális szálakkal kötődnek a kormánypárthoz. A műsornak vannak rendszeresen visszatérő szereplői – Schmidt Mária, Mráz Ágoston Sámuel, Fritz Tamás, L. Simon László, Schiffer András, Fodor Gábor –, utóbbiak az ellenzéki – helyesebben a kormánypártéval nem teljesen egybeeső – álláspontot hivatottak megjeleníteni.

A következőkben a műsor 2025. április 24-én a Magyar Tudományos Akadémia szerepéről, helyzetéről sugárzott adásról tennék néhány, az előbbi megállapításokat alátámasztó megjegyzést. A vita résztvevői Schmidt Mária, a Terror Háza és számos más, a kormány által létrehozott és eltartott politikai propagandaintézmény igazgatója, Láncki András, a Corvinus Egyetem korábbi rektora, Szilvássy Zoltán, a Debreceni Tudományegyetem rektora, valamint Oberfrank Ferenc, az MTA köztestületének elnöke voltak. A négy résztvevő közül hármat nem tudományos teljesítménye, hanem a kormánypárthoz való szoros bekötöttsége predestinált arra, hogy részt vegyen a beszélgetésben, és akadémiai körökben mindhármuk MTA-ellenessége köz-

ismert. Schmidt Mária nevéhez nemcsak felsorolni sem érdemes mennyiségű kormánypárti politikai propagandaintézmény kötődik, amelyek tudományos teljesítménye értékelhetetlen, hanem jó néhány történettudományi intézmény – Politikatörténet Intézet, 56-os Intézet – kivégzése is. Az Eörsi István találó megnevezése szerint „történelemhamisításra szakosodott üzletaszony” és „politikai közéletünk egyik legzüllöttebb alakja” azóta vív ádáz küzdelmet az MTA ellen, amióta PhD-értekezését az első Orbán-kormány idején, 1999-ben csak komoly, felülről érkező politikai beavatkozás eredményeként sikerült elfogadtatni az MTA-illetékesek testületével.

Láncki András politikai bekötöttsége ugyancsak közismert, Orbán Viktor egyik legközelebbi tanácsadója, a Századvég kormánypárti think tank volt igazgatója, a Corvinus Egyetem politikai nyomásra kinevezett rektora, aki egyébként igen lényeglátóan állapította meg, hogy „amit korrupciónak neveznek, az gyakorlatilag a Fidesz legfőbb politikája”. És ebben történetesen teljesen igaza volt.

Szilvássy Zoltán ugyancsak törvénysértő módon került a Debreceni Egyetem élére. A rektori posztra három jelölt pályázott: Fábíán István (akkori rektor), Paragh György és Szilvássy Zoltán. A szenátus egyik ülésén Fábíán István visszalépett Paragh György javára, akit a testület kétharmados többséggel támogatott. Ennek ellenére Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere Szilvássy Zoltánt javasolta rektorának, és Áder János köztársasági elnök 2013. július 1-jétől kinevezte az egyetem élére. Az ő nevéhez fűződik Vlagyimir Putyin díszpolgá-

ri kinevezése, amit azzal indokolt, hogy Putyin jelentős szerepet szán az egyetemnek Paks megépítésében, ami kétségbevonhatatlanul komoly tudományos teljesítmény. Ami pedig a tudomány fejlődéséhez való jelentős hozzájárulását illeti; ő volt az is, aki a Covid idején azzal állt elő, hogy megtalálta a Covid ellenszerét, nevezetesen a mádi szőlő héjából kinyerhető anyagot, amelyet ha az emberi szervezetbe juttatnak, akkor beleragadnak a vírusok.

Oberfrank Ferenc, a vita negyedik résztvevője az MTA köztestületének vezetője, kutató orvos, bioetikus, diplomata. Egyedül volt hivatva az MTA-t képviselni ezen a finoman szólva is kiegyensúlyozatlan terepen.

A műsorvezető már a felvezetőben sem mondott igazat, amikor azt ugyan közölte, hogy Freund Tamás, az MTA elnöke – egyébként nagyon helyesen – nem tett eleget a meghívásuknak, azt azonban elfelejtette hozzátenni, hogy a kiegyensúlyozott vita feltételeinek teljesítése érdekében az MTA két szereplőt akart delegálni képviselőre a műsorba, ám az állami televízió csak egyet hívott meg közülük. Így alakult ki, szokás szerint, a négyen egy ellen felállítás.

A beszélgetés bevezetőjében a vitavezető Schmidt Mária nagy vihart kavart blogbejegyzéséből idézett, mely szerint az MTA a „velünk élő sztálinizmus”, „az utolsó, szinte érintetlenül maradt sztálinista intézmény”. Tekintsünk el most attól, hogy a rendszerváltás óta eltelt 35, illetve a sztálinizmus bukása óta eltelt 70 év alatt, az Akadémia teljes tagsága többször is kicserélődött, és amúgy az elmúlt évtizedek során olyan nemzetközileg is elismert

szakteknétek álltak az intézmény élén, mint Szent-Györgyi Albert, Kodály Zoltán, Szentágothai János, Illyés Gyula, Kosáry Domokos, Lovász László, akiknek jelentős hozzájárulása a magyar tudományhoz és kultúrához kétségbevonhatatlan. A Schmidt Mária kijelentését követő széles körű felháborodást a műsorvezető „hőbörgésnek” titulálta, majd átadta a szót a kifogások megfogalmazójának. Schmidt így lehetőséget kapott álláspontja bővebb kifejtésére, mely szerint „az MTA nem teljesíti azt a feladatát, amiért létrehozták, tudományos kérdésekben nem hallatja a hangját... viszont állandóan politizálnak, követelőznek, befekszenek a mainstream nyugati véleményeknek... és egyáltalán nem rakják hozzá a magyar szemléletből, a magyar érdekből fakadó tudásanyagot”.

Ezt követően egy egészen színvonalatlan, kétségbeesítő és szégyenletes vita alakult ki, amelyben szegény Oberfrank Ferenc elszántan próbálta érvekkel cáfolni az elhangzó hazug, rosszindulatú, mélységes tudatlanságról tanúságot tevő vádak, lényegében reménytelenül.

A Terror Háza főigazgatója egyebek között kifogásolta, hogy az MTA egyik intézetének vezetője – akiről egyébként saját bevallása szerint, fogalma sincs, hogy kicsoda – összes fontos publikációja angol nyelven jelent meg, és „hogy létezik, hogy egy társadalomtudományi intézet vezetői csak angol nyelven publikálnak... és a magyar nyelvű publikációk helyét és szerepét és fontosságát az MTA nem tartja elsősorú feladatának”. Ezután azt fejtegette, hogy „a Covid idején a legrangosabb folyóiratban lehozták, hogy nem egy

laborból jött ki, és mindenkit, aki egyébként nem hitte el ezt a baromságot, azt összeesküvés-hívőnek bélyegezték”. Majd hosszasan sorolta, hogy milyen meg nem érdemelt előnyökhöz jutnak az akadémikusok, amiből kiderült, hogy fogalma sincs az akadémiai intézményrendszer működéséről. Majd, miután leszögezte, hogy fogalma sincs, hogy milyen pályázatok vannak az Akadémián, „mivel nekem nem dolgom, hogy ezt megnézzem”, hosszasan szapult az MTA-n folyó kutatásokat.

Szilvássy Zoltán szintén elhatárolódott az Akadémiától, és azt bizonygatta, hogy az általa vezetett egyetemnek semmilyen kapcsolata nincs az MTA-val, ami azonban egyáltalán nem felel meg a valóságnak,

mondhatnám, szemenszedett hazugság. A Debreceni Egyetem 2021 és 2024 között 49 támogatási szerződést kötött az Akadémiával, és 745 millió forint kutatási támogatást kapott az MTA-tól.

És ez így ment egy órán keresztül... Vádaskodások, hazugságok, ostobaságok és főleg végtelen frusztráltság és sértettség amiatt, hogy a három tudományos babérokra vágyó propagandista tudományos teljesítménye nem kapott számára kielégítő elismertséget az Akadémiától. Ezért kérdőjelezik meg az MTA létjogosultságát.

Ez itt a kérdés. M5, minden este 20 órakor.

Szerzőink könyvei

